

Кога еден човек или нација има малку причини и поводи за кои може вистински од сè срце да се израдува, тогаш и малите работи можат да изгледаат големи. Еве, видете ја нашата реакција на одговорот од Брисел! Сино-жолти балони, насмевки, диско-забави, честитки - и сè тоа, би рекле, сосема легитимно! Факт е дека ни поставија куп прашања, факт е дека навремено и екстензивно им беа одговорени, факт е дека фер нè истретираа и факт е дека добивме што заслуживме! Прашањето е сега дали ќе имаме храброст да одиме подалеку од скратената верзија на "авито" и да се нурнеме во оние 140 страници на детален опис на "македонските работи".

Билјана ВАНКОВСКА

“
*Vo vreme na op{ t a
i zmama, ka` uvawet o
na vist i nat a st anuva
revoluci oneren ~i n*

”

Xorx ORVEL

Уште одамна предупредувавме дека Брисел е доволно умен да не си создава главоболки со некаква висока принципиелност, особено кога во регионот се решаваат судбински прашања, и дека помалку ќе го чини еден вака избалансиран одговор кој ќе даде основа за оптимизам, ама и ќе нè тресне по глава со потсетувањето за сите незавршени работи. А убавиот збор не чини ни пет пари, велат старите! Така, добивме убав збор, ама тоа е оној дел кој можете со радост да го мафтите како балони и летки. Другиот, посериозниот дел, личи на портретот на (македонскиот) Доријан Греј! Сите гревови, сите промашувања и сите некадарности се отсликани без пардон. И, искрено, се радувам што е така. Тоа и такво отрезнување ни е потребно повеќе од било кога... Само прашувам: има ли некој во власта (и опозицијата, која се подготвува да стане власт) што знае - и сака - да чита? И да работи, секако! Под облачето на еуфоријата, загрижуваат уште неколку работи. Да тргнеме прво од начинот на кој лобиравме (и лобираме) за наше членство во Унијата. Како кулминација на серијата на плачки, кукања и молби дека ако не ни дадат позитивен одговор ние (од жал или од инает, ете), ќе си се распаднеме, дојде и извештајот на неодамна воспоставената мрежа БИРН (Balkan Investigative Reporting Network), потпишан од наша новинарка, а поткрепен со искази од низа "докажани експерти" (Милчин&Со). Демек, заклучокот беше опомена до Брисел да внимава што прави (ама во стилот, "ти кажувам ќерко, слушни ме снао"): ако не ни испратат позитивен сигнал, проевропската Влада на СДСМ ќе се соочела со тешки искушенија и ќе зајакнеле радикалните националисти и ќе бил (повторно) доведен во прашање светиот Рамковен договор!?! Не треба човек да е многу писмен па да ја сфати поентата: тешко нас без СДСМ&ДУИ Влада, сè друго се националисти и тоа радикални! Уште во зародиш, јака доза на партизација и етноманипулација со мирот и безбедноста

DÉJÀ-VU: НИЕ И ЕУ

КАЈ НАС ВЛАДЕЕ АТМОСФЕРА НА ОПШТА АМНЕЗИЈА И АМНЕСТИЈА (ПОКРАЈ КУЛТУРАТА НА НЕКАЗНУВАЊЕ) ЗА СОПСТВЕНОТО УЧЕСТВО ВО СОСТОЈБИТЕ, ПА ВЕРОЈАТНО И ИНТЕЛЕКТУАЛЦИТЕ НЕ СЕ СМЕААТ ЗА ИЗЗЕМЕНИ ОД ТАА "ПРИВИЛЕГИЈА". УШТЕ ПОЛОШО, НЕКОИ ОД НИВ ПРАВАТ И ЧЕКОР ПОВЕЌЕ - СО ТАКА ОЛЕСНЕТА СОВЕСТ, СЕГА ДЕЛАТ ПАЦКИ, ОТРОВНИ СТРЕЛИ И ПИКАНТЕРИИ КАЈ ЌЕ СТИГНАТ... ОВОЈ НЕ ИМ ЧИНИ НИТУ, ПАК, ОНОЈ ДРУГОТ; ОВИЕ СЕ ВАКВИ, ДРУГИТЕ УШТЕ ПОИНАКВИ; ЕДНИТЕ СЕЉАЦИ, ДРУГИТЕ ДУНСТЕРИ! И СЛИКАТА Е ПОРАЗИТЕЛНА: ГЛЕДАТЕ ОПШТЕСТВО ВО КОЕ СИТЕ РЕДУМ НЕ ЧИНАТ, СИТЕ ИМААТ НЕКАКОВ БАГАЖ, СИТЕ СЕ ИЗВАЛКАНИ ИЛИ САКААТ ХЕМИСКО ЧИСТЕЊЕ, СИТЕ СЕ ГЛУПАВИ И НЕДОДЕЛКАНИ... АКО ЈА ЗЕМЕТЕ ВАКВАТА ОЦЕНКА ЗА РЕЛЕВАНТНА, МУ ДООГА НА ЧОВЕК ДА ПРЕДЛОЖИ КОЛЕКТИВНО САМОУБИСТВО...

(исто како лани, за време на референдумот!). Со такво лобирање, ти останува само да кажеш: "Бате, жити мајка, не ме брани веќе!"

Втората работа која загрижува е вжештувањето на внатрешно-политичката сцена, токму кога нè очекуваат наредните "скандинавски" парламентарни избори. Гледате како пред очи ви се создаваат перверзни (неформални) коалиции, некои кобајаги се распаѓаат, други кобајаги се окрупнуваат... Некои зборуваат за тектонски придвижувања на политичката сцена, која одамна е претворена во жабурник, а други веднаш се јавија со асоцијации од типот на Бољоњската шума (и уште редица изрази неприлични за јавна комуникација) - сакајќи да кажат дека ништо нема да се случи и дека овие големиве играчи (какви-такви) ни биле судени. Но, не загрижува раздвигувањето, не загрижуваат дури ниту спротивставените анализи и прогнози; она што ужаснува е начинот на кој влегуваме во наводните европски избори - со дискурс кој не му прилега никому кој се смета за некаква елита. Кај Србите циркулираше еден морбидно-смешен афоризам: "Стигли смо до дна! Али, ми и даље копамо!" Следејќи го (демек) сексуализираниот дискурс (кој го промовираат токму оние, кои наводно го критикуваат), сè повеќе ми се врти во глава овој афоризам. Читате, слушате и гледате, ама освен плукање и навреди, омаловажувања и псовки спакувани во надмени квалификации - никаква друга позитивна порака не добивате! За политичарите, искрено, и не ме чуди - таква им е политичката (не)култура! А за нивната (не)култура, сме одговорни и ние граѓаните. Та, нели, ние им бевме публика и како вистински шутраци дозволувавме со години да нè забавуваат "фраери" кои си "го спуштаа" низ телевизиски дуели - без да видиме дека токму тие, фраерите, нè донесоа овде каде што сме. Да не се смеевме на нивните досетки за тоа кој повеќе пиел и дувал, а кој бил луд, немаше денес да имаме проблем со нашето ментално здравје.

Она што ме чуди (ќе простите ако сум наивна, па сè уште се чудам), се оние кои се (наводно) надвор од политиката, а копаат ли копаат кон уште подлабокото дно на својата и на јавната беда... Демек,

тие се "чисти" затоа што во политиката навистина биле на сите можни високи и влијателни позиции, ама не се извалкале зашто биле во позадина, во сивилото изигравале еминенции, драфтувале, суфлирале, давале совети или вршеле функции. Демек, се онаквале, ама се невини. Или, се чини, во самобендисаноста така гледаат на својата морална и интелектуална "супериорност", која ете, им дозволува со неподнослива леснотија на неодговорност да даваат квалификации за политиката со порно и еротски квалификативи. Во тешки времиња не е тешко да станеш мизантроп и циник. Не е тешко да критикуваш и да псуеш "све по списку", зошто материјал навистина има многу, а фрустрациите и немоќта нешто да се смени растат катадневно. Но, трошка пристојност е голема вредност, особено ако за денешните состојби и самиот сносиш голема одговорност, а при тоа никогаш не си бил во категоријата на немоќните. Кај нас владее атмосфера на општа амнезија и амнестија (покрај "културата на неказнување") за сопственото учество во состојбите, па веројатно и интелектуалците не се сметаат за изземени од таа "привилегија". Уште полошо, некои од нив прават и чекор повеќе - со така олеснета совест, сега делат пацки, отровни стрели и пикантерији кај ќе стигнат... Овој не им чини ниту, пак, оној другиот; овие се вакви, другите уште поинакви; едните сељаци, другите дунстери! И сликата е поразителна: гледате општество во кое сите редум не чинат, сите имаат некаков багаж, сите се извалкани или сакаат хемиско чистење, сите се глупави и недоделкани... Ако ја земете ваквата оценка за релевантна, му доаѓа на човек да предложи колективно самоубиство (само што ќе прават јадниве осамени во врвовите на својата генијалност, така сами и неразбрани - ќе нема кому етикети да му делат!).

Но, да се вратиме на суштината: пост-деветономвриските предизвици! Предизвиците хималајски, а кризата на довербата во институциите, партиите и во лидерите никогаш подлабока... Се навестуваат тектонски придвижувања на политичката сцена, ама сите помалку се плашме да не биде повторно "тресла

се гора, родил се миш"... Вулгаризацијата на политиката и политичкото не помага - тоа само ги одбива оние кои имаат што да дадат во времето кое доаѓа, а кое нужно мора да биде време на реформи! Така, се наметнува прашањето дали анализите за сексуализација на политичкиот дискурс не се наменски? Дали тоа не е удар на и онака апатичното граѓанство, на кое одамна му се сервира тезата дека политиката е само за најербап - "мажиштата", за најитрите, и евентуално најбрилијантните? И секако, за оние кои знаат како да го наплатат својот профит... Така, секој кој не се препознава меѓу овие "избраниве", или не сака да се дружи со нив, автоматски е исклучен од веќе резервираниот монопол на политичка и друга манипулативна моќ! Колку добра финта, нели? Држ те се по страна, зошто инаку не ви гине мрсен коментар и етикета!

Силата на "морковот и стапот" на ЕУ ќе станат евидентни во месеците кои доаѓаат, но сепак одговорноста ќе биде наша за сè што ќе се преземе или не. Политичарите - стари, нови, старо-нови или ново-стари - сите треба да стават прст на чело пред да влезат во трката. Овој пат победата на изборите, богами, нема да биде толку слатка како на изминатите, бидејќи ги чека еден материјал од стотина страници кој ќе треба од хартија да се стори во дело, а онаа грда слика на Доријан Греј да се оправи, дури и со болни хируршки зафати. Овој пат одговорноста за преземената владејачка позиција ќе биде мерлива, затоа што аршинот го земаа оние еднадвор.

Конечно, ме загрижува и уште една работа - каде тоа ние итаме?! Откако почнаа нередите во Франција, многумина од нас доживејаа *déjà-vu* чувство. Боже, Боже, колку сме само слични!? Една од најстарите европски демократии (која, нели и нас нè олеснуваше при раѓањето на охридската демократија), не умееше да види дека шест милиони граѓани со децении живеат како граѓани од трет ред, дискриминирани и без социјална правда. Плодовите на гневот се тука, но француската Влада решително им кажа "не" на предлозите за општествена трансформација, пропорционална застапеност (демек, квотите биле неправедни) и поголема интеграција на припадниците на нацијата кои немаат сина француска крв. Во својата ароганција одбиваат да видат колку сме слични - па, дури и тврдат дека многу демократски ги решаваат проблемите (да употребеле балкански методи, досега демек ќе течела крв по улиците). Можеби, но тие за неколку илјади хулигани (како што ги нарекуваат), прогласија вонредна состојба и воведоа полициски час (а ние цела војна изодевме во мирновремени услови). Но, за понатаму, ќе видиме... Можеби нашата успешна охридска приказна ќе можеме да ја продаваме и каде што не сме се ни сонувале...